

Tallózás a gyógyszerészi sajtóban

Közgazdászként nem gyógyszerész szemmel tallóztam a gyógyszerészi sajtóban, hanem mint a *Gyógyszerészet* c. szaklapnak 35 éven át volt technikai szerkesztője. (Akkoriban a nyomdaiparban dolgoztam, ezért esett rám a választás.)

Előljáróként leírhatom, hogy mind az orvos, mind a gyógyszerész szerzők írásaiiban találkozhatunk az anyanyelvünk ellen elkövetett hasonló vétségekkel. Például a *kerül sor*, a *került kiadásra*, *összefoglalásra került*, *során jelentkező*, *alkalmazása során*, *munkájával kapcsolatban*, *munkaeszközt biztosít*, a *tulajdonképpen*, a nem helyhatározó szerepű *mellett* (*nagy részvét mellett*) használata itt is, ott is megtalálható.

Mégis, mit talált a böngésző a Gyógyszerészetben?

Fogalmazzunk igényesebben!

A téma a gyógyszer-nagykereskedelem.

„A gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenység definíciója szerint magában foglalja” a *gyógyszerfélék beszerzését, külföldről történő behozatalát, minőségbiztosítását, minőségértékelését, tárolását, készletezését, szétmérését, szétcsomagolását, megrendelőhöz való eljuttatását – ideértve a külföldre történő kivitelét is – forgalomból történő kivonásának végrehajtását, nyilvántartását, továbbá a gyógyszerrel kapcsolatos adatszolgáltatást és a forgalmazó részére történő információadást.*

Megjegyzem, hogy csak az idézőjelek közötti szöveg a szerzőé, a dőlt betűs részt ő idézi valahonnan. Elsősorban tehát nem a dolgozat szerzőjét illeti a kritika. Ámbár ezt a rövid szöveget is átfogalmazhatnánk, pl. az idézet egyszerűsítése érdekében: „A gyógyszer-nagykereskedelem meghatározása:” – így a továbbiakban elkerülhetjük a sorozatos tárgyeseteket.

De vegyük sorra a dőltbetűs szöveget.

– *külföldről történő behozatalát*

A „*külföldről behozatal*” az egyszerűen import, magyarul behozatal, itt tehát hagyjuk el a *külföldről történő* részt, marad egyszerűen a *behozatalát*. Ezzel elhagyhattuk az ide nem illő *történet* szót is.

– *megrendelőkhöz való eljuttatását*

Hagyjuk el a *való* szót, és írjuk egyszerűen azt, hogy a *vevőkhöz küldését*.

– *a külföldre történő kivitelét*

Azaz egyszerűen: *a kivitelét* (megengedhető lehetne az export szó is, de a külföldre való kivitel, az olyan, mint a háromkerekű tricikli). Átfogalmazásunkban is elhagytuk a *történet* szót.

– *forgalomból történő kivonásának végrehajtását*

A *történet* szó itt is kiiktatásra szorul: *a forgalomból kivonásának végrehajtását*. Vagy még rövidebben: *a forgalomból kivonását*.

– *és a forgalmazó részére történő információadást.*

Természetesen itt sincs helye a *történet* igének, hiszen az idevaló ige az *információadás* lenne; tehát: információadás a forgalmazó számára.

Tehát a beteg mondat meggyógyítva így lehetne egészségesebb:

A gyógyszer-nagykereskedelem feladata a gyógyszerfélések beszerzése, behozatala, minőségének megőrzése és értékelése, a tárolás, a készletezés, a szétmérés, a szétcsomagolás, a megrendelőhöz szállítása – ideértve a kivitel is – a forgalomból kivonása, nyilvántartása, adatszolgáltatás a gyógyszerekről és a forgalmazó tájékoztatása.

(De hogy valami jót is írjunk: üdvözlendő a *kiszereles* helyett használt *szétmérés*, *szétcsomagolás*.)

A bemutatott szövegmódosítás, nemcsak rövidebb, hanem egyben gördülékenyebb, könnyebben érthető és főleg magyarosabb lett.

Nézzünk még egy példát:

A jubileumi díszoklevelek átadása

Ezután először a 70 éve végzett gyógyszerészek jubileumi oklevelének átadása következett, majd az egyetem énekkara dallal köszöntötte őket. Majd a 65 és 60 éve végzett gyógyszerészek jubileumi oklevelének átadására került sor, ami után szintén dal köszöntötte őket. Végül az 50 éve végzett és az ünnepségen megjelent 41 gyógyszerész jubileumi oklevelét adta át a dékán és a rektor. A diplomák átvételét követően az egyetemi énekkar szép éneke következett.

Ebben a rövid szövegben kétszer van *majd*, kétszer *köszöntötte*, és – bár az ünnepség fényét nyilván emelte az énekkar, szereplése túl sok helyet kapott. Az *énekkar szép éneke* is stílustalan.

A Hírek rovatban megjelent eme fogalmazást nem elemzem, csupán átfírom a saját ízlésem szerint:

Ezután következett a jubileumi kollégák üdvözlése. A díszokleveleket a dékán és a rektor adta át a 70, 65, 60 és az 50 éve végzett gyógyszerészeknek. Az ünnepelteket az egyetem énekkara dallal köszöntötte.

Az eredmény: 6 sor helyett 3. Igaz, nem annyira részletes, de a Hírek rovatában így is korrekt (szabatos) a tájékoztatás.

Következzék még néhány példa!

Az eredeti szöveg: *A jelentkezés helye később kerül meghatározásra. Ideje: később kerül meghatározásra. Díja: később kerül meghatározásra.*

Egyszerűsítve: *A jelentkezés helyét, idejét és díját később határozzák meg.* Elmaradt tehát a sok, fölösleges ismétlés, és kima-

radt a csúnya *kerül* ige is, amelyik valósággal kitérte a helyéről az érdeemi igét: *meghatározzák*.

... *a cukrok helyett való alkalmazásuk különösen javasolható*. Javasolható e mondat átalakítása is: *Alkalmazásuk (használatuk) cukor helyett különösen javasolható*.

Az eredeti szöveg: ... *hasznos lehet a doppingszerek ismerete a gyógyszerészek számára, hogy nehogy bárki visszaélés áldozatává váljon*.

A *nehogy* kötőszóban már benne van a *hogya* kötőszó, ezért a kettő nem tűri egymást. A *nehogy* a *hogya ne* változata, tehát így is fogalmazhattunk volna: *hogya visszaélés áldozatává senki ne (se) váljon (válják)*. De az eredeti fogalmazás is tökéletes a *hogya* kötőszó elhagyásával.

Az eredeti szöveg: ... *ez a hatás, mint nemkívánt mellékhatás*

esetleg mint rizikótényező jelentkezik. Elsősorban hagyjuk el a *hatás* szót az elejéről, amivel elkerüljük a nemkívánatos szóismétlést. Aztán az állapothatározó helyett szebb az állapothatározói rag: *-ként*. Ezek alapján fogalmazzuk át a mondatot: ... *ez nem kívánt* (két szóban) *mellékhatásként, esetleg rizikótényezőként jelentkezik*.

Eredeti szöveg: ... *ideiglenes működési engedéllyel működő patika*... Hagyjuk el a *működési* szót, így elkerüljük a szóismétlést. De ha szakmai szempontból szükség van a *működési engedély* kifejezésre, akkor fogalmazzuk át a mondatot: ... *a patikának ideiglenes működési engedélye van*.

Még lehetne hosszan sorolni az efféle apróbb *bakikat*, amelyek a szöveg gondos elolvasása alkalmával kijavíthatók lennének, mielőtt a lapot kinyomtatnák.

E soraimmal erre a gondosságra kívántam fölhívni a figyelmet.